СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. — Ч. 183. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер, 8 серпня 1935. — VOL. XLIII. No. 183. Jersey City, N. J., Thursday, August 8, 1935. THREE CENTS

ЮНІЇ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИСТУПУ АМЕРИКИ ПРОТИ ІТАЛІЇ

АТЛАНТИК СИТІ (Ню Джерзі). — Виконний уряд Американської Федерації Праці виробив відклик до президента Злучених Держав, щоби він довів до влаштування конференції для полагодження італійсько-етіопського спору та цим способом не допустив до війни.

Американська Федерація Праці станула на становищі, що в цьому спорі Італія є зачіпаючою стороною та що вона не має найменшого права нападати на Етіопію та позбавляти її цілої частини території.

Американська Федерація Праці закликає робітничі організації по всьому краю підносити протести проти імперіялістичних напастей Італії проти Етіопії.

Головний уряд Федерації Праці далі радив над боротьбою проти комуністичного вертіння в американських юніях.

СТЕЙТОВА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗА БОЙКОТ НІМЕЧЧИНИ.

СПРІНҐФІЛД (Месечусетс). — Річна конвенція стейтової Федерації Праці ухвалила візвати до бойкоту німецьких товарів. Провідники місцевих юній мають відвідати місцевих купців та взивати їх не продавати німецьких товарів.

На конвенції присвячувано багато часу ріжним фашистівським рухам в Америці. Делєгати вказували на виразні фашистівські організації, що хочуть завести фашизм в Америці; бесідники стояли на становищі, що фашизм у першу міру доведе до знищення робітничих юній, бо капіталісти за фінансову допомогу фашистам поставлять першою умовою знищення робітничих організацій та віддання собі робітників під безконтрольну владу.

ПОЛАГОДЖУЮТЬ СПІР МІЖ КОРАБЕЛЬНИМИ ЛІНІЯМИ И МОРСЬКИМИ РОБІТНИКАМИ.

ВАШИНГТОН. — Всупереч заповіди комуністичних верховодів на зїзді комуністичної партії в Москві, що незадовго в Америці вибухне великий страйк морських робітників, у котрім комуністи будуть мати провідну ролю, серед провідників юній морських робітників слідно змагання до мирного полагодження непорозуміння між цими робітниками і корабельними підприємцями.

За посередництвом представника департаменту праці юнія вищої корабельної служби та юнія корабельних машиністів постановила відкликати свої пікети з причалів підприємства Свейн Гойт Стімшип Ко. та дозволити кораблеви „Пойнт Клір" виїхати в дорогу.

СПРАВА СКЛИКАННЯ „ДЖЕМБОРІ".

ВАШИНГТОН. — З ріжних околиць Америки приходять до заряду організації пластунів домагання, щоб заряд відкликав пластунський зїзд (так зване „джемборі"), що має відбутися цього місяця, бо в краю панують ріжні заразливі недуги новіо, головно дитячий параліж.

Генеральний лікар Комингс подав зарядови організації звіт зі стану цеї недуги, в котрім виказує, що поширення дитячого паралiжу просто здержано та що нема ніякої небезпеки для зїзду пластунів.

Зате з Ню Йорку доносять, що там в останньому місяці було 88 занедужань на дитячий параліж.

НАСЛІДКИ СЛІДСТВА ПРОТИ РЕКЕТІРСТВА?

НЮ ЙОРК. — Поліційний департамент постановив здеградувати 61 поліційних детективів.

Кажуть, що це зарядження департаменту поліції стоїть у звязку з відбуваючимся слідством проти рекетірств.

ОРИГІНАЛЬНИЙ ПЛЯН ПОВІТРЯНОГО ПОРТУ.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Так звана Джерзі Сити Комишен придумала плян будови в місті оригінального порту для літаків.

Має це бути підвищений порт. Будова має мати 150 стіп висоти та має станути при вході до Тунелю Голенда. Коштувати має 32 міліони долярів.

Александер Симпсон, бувший сенатор, каже, що він уже зацікавив проектом кількох капіталістів і вони готові вложити в цей проект свої гроші.

ДЕБАТА ЗА БИТТЯ НОВОЇ МОНЕТИ.

ВАШИНГТОН. — Плян департаменту скарбу чеканити нові монети стрічається зі щораз більшим числом протестів. Тепер проти цього пляну виступили фабриканти машинок до числення грошевих монет, бо, мовляв, вибиття нових монет спричинить для власників таких машинок великі кошти на поправу старих машин.

Фінансовий комітет сенату й податковий комітет палати послів не зважають на ті протести та радять таки довести плян президента до діла.

ДО ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА В СПРАВІ ФОТОГРАФІЙ ДО ЮВИЛЕЙНОЇ КНИГИ

Відділи, що замовили собі місце на фотографії до Ювилейної Книги, а ще не надіслали тих фотографій, як також належитости до вироблення кліші, просимо прислати належитість і фотографію найдальше до кінця серпня 1935 року.

Відділи, що ще дотепер не дали своїх замовлень на фотографію до Ювилейної Книги, а хочуть мати місце, можуть дати свое замовлення з надісланням належитости до кінця серпня ц. р.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ".

НАСЛІДКИ СОВЄТСЬКОЇ РОЗПУСТИ.

Совєтська влада спрофанувала шлюб і зруйнувала родинне життя в такій мірі, що вже сама не може тепер, хоч робить ріжні заходи, направити положення. Становище жінки в совєтському Союзі, де її може використати і потім викинути кожний розпусник (їх тепер сама совєтська преса називає ядерною назвою „порхающих падлецов"), впливає на величезне побільшення абортів. Водночас із цим творяться кадри ріжних „коновалів", що без усякого знання медицини нівечать жінок і женуть їх до гобу. Такого „лікаря" арештовано недавно в Макіївці (Донбас); називще її Сінепувова... „Операції", що що їх робила при абортах та Сінепупова, переважно кінчалися смертю її клієнток. Аборти переводилися без усяких інструментів, просто на брудній підлозі. Влада про „практику" Сінепупової знала, та не вжила ніяких заходів, щоб перешкодити їй убивати жінки.

ПРИ КОЛЄКТИВІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ.

Московська „Правда" повідомляє, що до порту в Куйбишеві надійшли 400 тракторів, щоб їх відослати дальше залізницею до Казакстану. Вивантажували їх так недбало, що 20 тракторів зовсім знищено, а більшість втратила запасні частини і стала непридатною не тільки до вжитку, але й до транспорту.

ГАДЮКА В ДАРУНКУ.

Приватна урядниця в Познані, Яніна Н., одержала на іменини кілька пакетів з дарунками. Коли отворила один із них, крикнула з жаху і зімліла. В пачці була гадюка, що вилізла швидко на верх і задержалася на сукні. Гадюку вбили, а за надавцем пачки глядає поліція.

ГОРОЖАНИ МАЮТЬ ЗНАТИ ПО АНГЛІЙСЬКИ.

Натуралізовані канадійські горожани мають знівати в суді по англійськи і через те не дістануть перекладача. Так рішив поліційний суддя в Едмонтоні, Примроз, 10 липня. Перед суддею Примрозом ставала українська жінка, обвинувачена іншою жінкою за те, що вибила її малу дочку. Ані жінка, що внесла жалобу, ані обвинувачена не можуть по англійськи розмовити і суддя відложив їх справу, щоби вони принесли свої горожанські папери. Обі жінки говорили, що мають у Канаді горожанські права. Суддя сказав їм гостро, що як вони дістали папери, то мусять знати по англійськи, бо суддя у вищім суді має дістати доказ, що аплікант знає по англійськи, поки припоручить його до горожанства.

НЕ ХОЧУТЬ НОВОГО ПАРОХА.

Дотеперішнього гр.-кат. пароха в Бориславі, о. Ліщинського, що недавно обходив 25-ліття священичої праці, завісив у чинности перемиський епископ та на його місце призначив парохом о. Н. Яцева. Однак парохіяни зайняли енергійну поставу та заявили, що не бажають собі нового пароха та жадають затримання о. Ліщинського. Внаслідок того не наступило передання урядування о. Яцеву.

БОЯТЬСЯ ТЕРОРУ.

14 червня ЦК ВКП(б) видав обіжник, де наказує патійним організаціям на місцях в часі біжучого літа провести широку пропагандивну роботу в масах, що має їм довести „шкідливість метод індивідуального терору".

Хоч цю акцію влада теоретично навязує до критики терористичних метод боротьби з царським режимом колишніх народовольчих груп, то в дійсности її завдання полягає у тому, щоб паралізувати революційні настрої населення, що приводять до частих терористичних актів проти представників совєтської влади. Свідчить про це й те місце обіжника, де поруч із пропаґандою проти терору має вестися розяснювальна робота відносно „шкідливости" ріжних опозиційних течій у компартії.

Насильники в Москві бояться за власну шкіру!

ПОВІТРЯНА КОМУНІКАЦІЯ ЕВРОПИ З ПІВНІЧНОЮ АМЕРИКОЮ.

Фабрики цепелінів у Німеччині рішили вибудувати кілька величезних повітрепланів, що будуть удержувати комунікацію між Европою і Північною Америкою. Повітряна подорож з Европи до Ню Йорку і назад треватиме тільки один день.

БАНДИТИЗМ У КРАЮ.

У Вибудові, пов. Бережани, хтось засрілив 14. липня вечором 40-літнього Йосифа Кузеву. — На другий день три бандити напали на торговців безрями, Пацюка і Габрієля, що їхали фірою з Поморян. У віддалі 2 км. від Конюх управ стріл, кладучи Габрієля трупом. Напасників сполошив Пацюк, який повідомив про напад поліцію. Ті самі мабуть бандити вбили коло Поморян Ярослава Стасяка і заграбили йому 300 зл. Біля Рикова, того самого попу, бандити вбили й ограбили купця Беріша Рота. — У Вільці Мазовецькій, пов. Рава Руська, ограбили дім Маркуса Кремера, причому його вбили, а три інші особи ранили. — Під Вишенкою біля Янова, пов. Городок, три напасники побили Филипа Ковальського й забрали йому готівку 20 зл.

ВИКРИЛИ ПОГАНСЬКУ СВЯТИНЮ.

Завдяки археольоґічним розкопам удалося відкопати недалеко містечка Пести святиню богині Гера Аргіва. Старині історики Страбо, Пліній і Плютарх говорять про цю святиню як про найважніший осідок паломництва в басені Середземного моря.

-ДИКИЙ ЗЛОЧИН З ЗАЗДРОСТИ.

Шікаґовська поліція піймала 26-літнього столяря Мендевила Зенге, котрому вона закидає, що він із заздрости покалічив д-ра Валтера Бавера так, що той від цього помер. Д-р Бавер відбив йому дівчину. Зенге доконав злочину три години по шлюбі Бавера з дівчиною, в котрій Зенге любився.

МУСОЛІНІ МОЛОТИТЬ ЗБІЖЕ.

Шеф італійського уряду виїхав 26. червня на змеліоровані терени, щоб особисто взяти участь у першій молотьбі збіжа. Наперед поїхав до Літорії, положив вуґільний камінь під нову цукроварню, опісля приняв дефіляду 250 робітників, що зголосилися добровільно до армії, яку висилається до Африки. З Літорії Мусоліні поїхав самоходом до рільничої кольонії Борго Пасубіо де дві години подавав снопи до молотільні, яка в цьому часі змолотила 9 квінталів пшениці. Звіши снідання в товаристві кольоністів, Мусоліні відїхав до нового міста Понтинії, що будується на теренах, які донедавна були багнами. Звідавши будівельні роботи, Мусоліні в супроводі кількох осіб удався до Сабавдії, де знову взяв участь у молотьбі. З причини страшної спеки зняв сорочку і півнагий працював до самого полудня. Опісля спожив обід у Сабавдії, де приймала його міська рада, й оглянув нові ірігаційні інсталяції, призначені до наводнення рільних теренів. У всіх містах і оселях, що повстали на давніх понтийських болотах, витали і прощали Мусолінія оваційно.

ВИХОР ПЕРЕНІС ХАТУ ПІВ МИЛІ.

Буря, що звіялася в Смайлі, Саск., в суботу, 6 липня, підняла хату 30-літнього фармера Олафа Свенсона і кинула її пів милі дальше. Свенсон був на ту хвилю в хаті і стратив життя. Враз з ним був у хаті 40-літній Ґільберт Крогштад. Він був покалічений так сильно, що до шпиталю відвезено його в умираючім стані. На іншій фармі в тій околиці підняв вітер стайню з 7 кіньми і переніс 20 стіп, однакож коням нічого не сталося.

ТРЕТЯ ПАРТІЯ МОСТОМ ДЛЯ СОВЄТСЬКОГО РЕЖИМУ

МОСКВА. — Наради Третього Інтернаціоналу відбуваються тайно, але подається широкі звіти з них у московських ґазетах. Найновіша велика промова Болгарина Юрка Димитрова є така отверта, як колишня заява Сталіна. Про Америку сказав Димитров таке: „... Злучених Державах потрібна третя партія. Вона у своїй програмі повинна звертатися проти банків, трестів і головних ворогів народу. Також повинна вона взяти в опіку Муринів і домагатися скасування фармерських довгів".

Загалом, на думку Димитрова, треба створити спільний фронт із соціялістами, лібералами та фармерами на те, щоби позбутися дотеперішнього відокремлення комуністів від решти населення. Комуністичні партії в капіталістичних державах мусять перестати бути лиш аґітаторами, а зачати поведінку на лад справжніх політичних партій. Це буде хвилевий стратеґічний відступ, але опісля, коли такі партії дійдуть до влади, комуністи розпічнуть акцію для знищення протиреволюційних затій, а потім створять совєти.

В Німеччині беруть поважно комуністичні перехвалки.

В Берліні призабули хвилево на наґінку проти Жидів та католиків, а взялися в ґазетах до вияснення большевицької небезпеки. Дивуються, що ні Америка ні Бельгія не доцінюють важливости заяв промовців на семому конґресі Комуністичного Інтернаціоналу. Твердять, що демонстрації, які вже розпочали новий рух, подібні до того, що колись творилося, як комунізм набирав сили в Німеччині.

У Франції слідно революційні розрухи.

У головнім портовім місті Брест, у північно-західній частині Франції, вийшли робітники на страйк на знак протесту проти економічних плянів премієра Лявала. Згідно з тими плянами їм знижено платню на 10 відсотків. У місті станув рух зовсім, товпа почала нападати на поліцію і військо, спинила відїзд потягів на залізничій стації, а потім пішла до будинку державного начальства („префектури") і там зняла державний прапор, а вивісила червоний. При тім співали „Інтернаціонал". Прийшло до бійки з поліцією, збудовано барикади, а потім товпа вдерлася до касарні кольоніяльних жовнірів, щоб їх перемовити на свій бік.

ІТАЛІЯ ВИКІНЧИЛА МОБІЛІЗАЦІЮ.

РИМ. — Три нові дивізії змобілізовано для висилки в Етіопію, разом 75,000 жовнірів. Між тими дивізіями є дві правильні, а одна складена з добровольців. Дотепер висилано в Етіопію по половині: одну правильну, а одну добровольчу дивізію. Разом пішло до Африки 300,000 війська. Наскільки можна довідатися, з мобілізацією нових трох дивізій викінчено вже цілу мобілізацію в Італії.

ЕТІОПІЯ ПРИГОТОВЛЯЄ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ.

АДІС АБАБА. — Цісар Гайлі Салясі започаткував організацію етіопського національного Червоного Хреста у присутности міністрів та голови коптійської церкви. Цісар сказав, що Червоний Хрест потрібний не лиш у війні, але й у часі мира.

В ЖЕНЕВІ ДУМАЮТЬ ПРО ЗАСІДАННЯ МИРОВОЇ КОМІСІЇ.

ЖЕНЕВА. — Представник Етіопії домагається скликання мирової комісії для поладнання граничного спору з Італією. Члени Ради Ліги Націй думають, що пятим членом комісії буде Грек, Микола Політіс. Його хотіла Етіопія іменувати своїм заступником, а тепер підняла його кандидатуру Італія. Це викликало здивування, бо Політіса вважають приятелем етіопського цісаря.

НОВИЙ ВІЦЕКОРОЛЬ ІНДІЇ ДЛЯ ВВЕДЕННЯ АВТОНОМІЇ.

ЛОНДОН. — Новим віцекоролем Індії іменований маркіз Лінлітґов на місце уступаючого аж у квітні Вілінгдона. Новий віцекороль має щойно 47 літ, але буде мати владу справжнього монарха. Його завданням буде ввести в життя нову індійську конституцію. На підставі цеї конституції Індія дістає широку автономію, але зате приходить до тіснішої сполуки поодиноких провінцій.

ПОЛЬСЬКИЙ ІНСПЕКТОР ГРОЗИТЬ ДАНЦІҐОВИ.

ВАРШАВА. — У Кракові відбулася конвенція леґіону Йосифа Пілсудського. Учасники привезли з собою горшки землі для висипання могили в честь Пілсудського. При цій нагоді відбулася парада на спомин вимаршу проти Росії 6-го серпня 1914 р. Прибув між іншими генерал Ридз-Сміґли, генеральний інспектор армії після смерти Пілсудського. Він виголосив промову, в якій сказав, що Польща не дозволить забрати нічого з того, що тепер має, навіть одного ґудзика зо свого убрання. Цей зворот вияснюють як погрозу проти Данціґа, де сенат всупереч умові впровадив вільний ввіз товарів, щоб позбавити Польщу митних оплат.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАЦІСТИЧНО-ВАТИКАНСЬКА „ВІЙНА"

Як доносять ґазети, конфлікт між національною соціялістичною німецькою державою та католицькою церквою досягнув стану отвертого виповідження війни. Одна й друга сторона видала горячу проклямацію до своїх прихильників приготовитися до рішаючої битви.

„Війна" приготовлялася віддавна. Відносини між націстичним проводом і католицькою церквою були все напружені. Націсти признавали не тільки вищість національної влади й ідеї над церковною, але признавали їй повний монополь. Просто ідею церковну виключали, признаючи тільки таку форму релігії, що піддержує вповні всі основні преміси та фундаментальні наставлення націстів. Цього роду становище льоґічно мусіло довести до конфлікту між націстичною владою та католицькою церквою.

Прояви цього конфлікту намножилися, як націсти обняли керму держави. Уряд пробував наложити свою руку на католицьку церкву так, як він наложив на церкву протестантську. Коли католицькі священики критикували стерилізаційний закон, уряд відповів ревізіями по монастирях. Потім міністер внутрішніх справ заатакував католицьких священиків за критику стерилізаційного закону, а деякі окружні націстичні лідери виголошували гострі напади на Ватикан. Тоді папа вислав до берлінського уряду протест, котрий ліберальний анґлійський денник „Манчестер Ґардієн" уважає природнім і слушним, а в котрім папа пригадав Берлінови, що Берлін має з Ватиканом конкордат, себто угоду. На це ґенерал Ґерінґ, пруський премієр, заявив публично в декреті, що, мовляв, уряд признає свободу віроісповідання, признану конкордатом, але вимагає від католицьких священиків не тільки того, що вони мають здержатися від політики, але позитивно й усеціло піддержувати націстичну державу. Уряд розвязав католицькі орґанізації молоді, бо, мовляв, це тільки закриті антинацістичні тіла.

Ватикан знову запротестував проти цього, при чому гострими словами критикував уживання шпиґунів проти священиків у церквах. Тепер уряд відповів закликом до своїх партійців до боротьби проти політичної сили церкви, а великі, видані урядом афіші, закидають церкві союз з большевиками проти уряду. На це церква відповіла гострим осудом урядової пропаґанди поганства.

Який буде вислід цього конфлікту, нині не можна знати. Відомо, уряд думає одно, Ватикан — друге. „Манчестер Ґардієнови" ця боротьба нагадує подібні історичні боротьби між папством та цісарем Генриком IV. і між католицькою церквою й Бісмарком. „Ґардієн" думає, що коли Ґерінґ захоче повернути католицьку церкву на оруддя уряду, то він легко може довести до катастрофи уряду.

I. Мазепа.

ЗИМОВИЙ ПОХІД І ПАРТИЗАНСЬКИЙ РУХ НА УКРАЇНІ В 1919 РОЦІ

Зимовий Похід ми згадуємо майже що року. За цей час були вже досить освітлені як історія, так і значіння Зимового Походу в нашій визвольній боротьбі. Тут я хочу торкнутися цеї славної події в звязку з загальним партизанським рухом на Україні в 1919 р.

Такий підхід до справи дає нам багато цікавого. Насамперед, ясніше виступають деякі сторінки нашої минулої боротьби, а крім того лекше звязати подію Зимового Походу з нашою сучасністю. Це не є маловажне. Своє минуле ми мусимо згадувати не лише для того, щоб його памятати, але й для того, щоб на фактах минулого **учитися,** що й як мусимо робити надалі, щоб успішніше провадити свою визвольну боротьбу.

Зимовий Похід — це була партизанська форма боротьби нашої армії. За пять місяців свого мандрування по Україні (від 6. XII. 1919 р. до 6. V. 1920 р.) армія Зимового Походу побувала майже у всіх закутках головно Правобережної України. Вона не мала ніякого зорґанізованого запілля. Засобляла себе виключно за допомогою українського населення. Отже це була партизанщина в правдивому розумінні цього слова. Але партизанщина Зимового Походу і загальна партазинщина тої доби на Україні — це був вияв **ріжних сил нашого суспільства.**

Зимовий Похід був акцією зорґанізованих, свідомих борців за волю України. Про загальний партизанський рух тої доби цього сказати не можна.

Всі ми добре памятаємо рік 1919-тий. Це був рік героїчної боротьби за незалежну Україну. Але разом з тим, то був рік найбільш глибокого розєднання та розпорошення українських сил, якого ми не бачили від початку революції. Це розєднання однаково торкається як наших політичних сил, так і сил військових. Пригадаймо, як наче гриби в осени зявлялися ріжні самочинні озброєні ґрупи, що вели всякого роду самочинні операції й уникали наказів головного командування. Отаманщина 1919 року — це окрема сторінка нашої минулої боротьби.

В іншому громадянстві поширений погляд, що, мовляв, індивідуалістична вдача Українців — це вона головно завинила, що ми не виявили належної орґанізації в минулій добі нашої боротьби. Такий погляд суперечить фактови Зимового Походу, що від самого початку до кінця був виявом строгої зорґанізованости та дисципліни. Колиб індивідуалістична вдача Українців дійсно грала в нашій боротьбі таку велику ролю, то, очевидно, Зимового Походу ми не малиб.

Само собою, українська вдача й українські національні традиції відограли свою ролю в подіях нашого недавнього минулого. Зокрема ріжні партизанські ґрупи на Україні виявили немало ознак, характеристичних для наших давніх Запорожців. Самий факт зосередження такого своєрідного руху як махнівщини, якраз у районі колишнього Запоріжжя, очевидно, не був випадковим. І хоч саме Махно не був свідомим Українцем, і за незалежну Україну не боровся, але історики знайдуть в махнівському рухови немало рис, типових для наших давніх Запорожців.

Вплив історичних традицій мав у нас свій вираз навіть в деяких зовнішніх ознаках в життю поодиноких військових частин. Адже от. Божко возив з собою булаву, а накази для своєї „Січи" підписував не інакше, як у присутности старшин та козаків на січовому майдані гусячим пером.

Але всі ці прояви українських національних традицій та національної української вдачі грали ролю лише факторів **другорядних.** В кожному разі **не вони** рішали справу орґанізованости наших сил тої доби. Найголовніше, що стало на перешкоді успішній орґанізації наших національних сил, — це був **загальний стан нашого суспільства.** Цей стан не давав ґрунту для того, щоб українське громадянство дало собі раду з тими величезними завданнями, що виникли в часі революції.

Траґедія нашої минулої боротьби полягала в тому, що український рух спирався переважно на українське село. Міста на Україні, за невеликими винятками, були чужі, неукраїнські. Тому нам бракувало свідомої української інтеліґенції як для політичної орґанізації народніх мас, так і для орґанізації державного апарату. В орґанах державного управління і навіть в керівних орґанах армії ми були примушені користатися чужинцями, здебільшого Росіянами, що неприхильно ставилися до української справи. Не було можливости орґанізувати міцну українську владу. Все це давало ґрунт для дезорґанізації, для поширення сваволі як на верхах — цивільних і військових, — так і внизу.

Ще Драгоманів свого часу цілком слушно вказував, що **денаціоналізація українського міста є найголовніша причина відсталости української нації.** Через це він закликав Українців до „страшної праці — поправити страту Україною своїх **городських шарів** з їх культурою, ремеслом, більшою рухливістю, вільним духом, сміливими виступами, словами і ділом проти всякої неволі і неправди громадської".

Само собою, **були й інші** причини, що стали на перешкоді нормальній орґанізації наших сил в 1919 році.

Е. Коновалець в своїх споминах напр. слушно зазначує, що одною з важливих причин, що сприяли дезорґанізації наших сил, була загальна мобілізація, яку оголосило українське командування підчас протиґерманського повстання. Українська влада в той час не мала відповідного апарату для того, щоб таку мобілізацію перевести пляново. В таких умовинах почали зявлятися самочинні команданти на чолі ріжних озброєних ватаг, що вели самочинні операції, а частіше просто зникали, хто куди хотів.

Це був час, коли малосвідомі українські маси були **дезорієнтовані.** Під впливом зручної большевицької пропаґанди, вони почали були хитатися й не знали, з ким іти і де шукати поратунку. Все це давало великий простір для сваволі ріжних енерґійних, не рідко навіть **ідейних і чесних, але недисциплінованих людей.**

Так через загальну непідготованість українського суспільства утворилися сприятливі обставини для того, щоб якраз у 1919 році Україна мала **нечуваний в історії урожай на отаманів.**

Україна була в той час великим розбурханим морем. Кипіла жорстока міжгромадянська війна. Про владу у дійснім розумінні цього слова не могло бути мови. Вся країна була вкрита численними партизанськими ґрупами, але ці ґрупи здебільшого не були звязані між собою **ні орґанізаційно, ні ідеольоґічно.**

Пригадаймо собі, як напр. отаман Григоріїв на початку 1919 р. йшов разом з українським військом, швидко потім попав під вплив большевиків, а вже в травні тогож року знову виступив проти совєтської влади, оголосивши свій відомий протибольшевицький універсал.

Другий не менш визначний партизанський отаман Махно, догоджаючи большевикам, у липні тогож року застрілив Григоріїва на очах цілого селянського зїзду в олександрівському повіті на Херсонщині. Ще раніше, в листопаді 1918 року, Махно спільно з большевиками заняв Катеринослав, виступаючи проти українського війська. Був один момент при кінці вересня 1919 р., коли Махно, опинившися в районі Уманя між військом Денікіна й армією Української Народньої Републики, був примушений увійти в контакт з нашим командуванням. Та цей контакт залишився тільки як випадковий епізод і фактично не вніс ніяких змін у відносини між нашою армією і Махном. Махнівці залишили нам кілька тисяч своїх ранених, а самі знову перекинулися на Катеринославщину, забувши про свій договір з українською армією.

Можемо згадати ще й третього визначного партизанського ватажка-отамана Зеленого. Вже на початку 1919 р. він розійшовся з українською армією. Проголосивши радянські гасла, він провадив свої операції на Київщині то самостійно, то в контакті з большевиками. Лише в осени 1919 р., коли українська армія перебувала вже на передодні катастрофи, Зелений оголосив, що він визнає за верховну владу Українську Директорію. Та було вже пізно. Незабаром Денікін знищив український фронт, а сам Зелений загинув у боях з армією Денікіна.

(Кінець буде).

КУДИ ЙДЕ РУМУНІЯ?

Є держави в Европі, що не грають помітної ролі в світовій політиці. Про такі держави у великій пресі згадують лише вряди-годи. До цих „нецікавих" країн належить і Румунія. Читаємо про Румунію лише тоді, коли якийсь новий скандал королевої фаворитки пані Люпеску вийде за межі звичайного, або коли чергове шахрайство в румунських акційних нафтових підприємствах переступить границі „дозволеного".

А проте ми, Українці, мусимо, хоч-не-хоч, придивлятися до румунської держави і до румунської політики. В цій державі жиє понад міліон наших однонаціональників: у Буковині, в Бесарабії та на Мармарощині. Нам байдуже до того, що буде з Румунією, але нам зовсім неоднаково, яка буде доля наших земляків під румунським ярмом.

Назверх у Румунії все йде утертим шляхом: панування партійної оліґархії. Дві партії ведуть боротьбу за владу в Румунії: національно - селянська партія (національ-цараністи) та партія націонал-лібералів. Хоч Румунія держава парляментарна, то фактично вирішає долю партії і склад парляменту **король.** Він розвязує парлямент і призначає премієра ще перед виборами. Новий премієр знає, як зробити так, щоб його партія перемогла на виборах. І це йому завжди вдається, бо урядовий апарат у Румунії додержується правила: скачи, враже, як пан каже!

Вирішальна роля короля в призначуванні виборів до парляменту чим далі більше ставить політичні партії в залежність від королівської влади. І король це вміє використовувати. Саме тепер при владі стоїть у Румунії національно - ліберальна партія. Але головою уряду став Татареску, член цієї партії, **без відома партії** і проти волі голови націонал - лібералів, Вінтіли Братіяну. Це привело до великої боротьби в нутрі партії, і наслідком того мабуть дійде до розколу націонал - лібералів: на прихильників абсолютної влади короля та на частину, що хоче задержати владу партії.

Також у національно-селянській партії повстало таке внутрішне тертя, що ця орґанізація вже розкололася. В селянській партії, що хоче помогти румунським хліборобам у теперішній кризі, вироблено широкий плян господарського відродження через кооперацію. Цей плян мусів би порушити інтереси великого капіталу та великих землевласників у Румунії, а тому його противники назвали цей плян „большевицьким". З національно-селянської партії вийшов один із недавніх провідників цієї орґанізації, **Вайда,** і заложив свою партію. Ця партія Вайди шукає поратунку для румунського селянства в нападах на громадян нерумунського роду — проти Мадярів, Жидів, Українців і інших.

Останнім часом у Румунії ширяться і множаться фашистівські орґанізації. Ще нема єдиної фашистівської партії, з одною програмою і політикою, але „урожай" на фашистівські орґанізації в Румунії показує, що там є добрий ґрунт для націонал-фашизму. Бачимо в Румунії „Лігу національно-християнської оборони" під проводом Кузи, „Залізну Ґвардію" на чолі з Зеля-Кодряну, „Націонал-аграрників" під головуванням Ґоґи та „Молодих лібералів" з Юрієм Братіяну на чолі. Сюди належить і партія „Румунський фронт", утворена Вайдою. При всіх своїх ріжницях і суперечках усі ці ґрупи мають одно спільне: скажену ненависть до всіх не-Румунів, громадян цієї держави. „Меншости" в їх пропаґанді винні за все: за кризу, за безробіття, за нужду й злидні села, за високі податки і т. п. Особливо „чистять" не-Румунів у державних установах, через „мовні іспити". Державний службовець мусить навіть у себе дома, в своїй родині, говорити румунською мовою!

Хоч Румунія залежить від французького капіталу і все була вірною васалькою Франції, однак і тут помітно деяке хитання. Румунія належить до малої антанти (з Югославією і Чехословаччиною), але вона має також союз із Польщею, що тепер веде свою політику в згоді з Німеччиною. Румунія не боїться злуки Австрії з Німеччиною, але вона рішучо проти настановлення Габсбурґів у Відні, бо боїться, що Габсбурґи з Мадярами простягнуть руки і до давніх земель Австро-Угорщини, які перейшли до Румунії. Недавні торговельні договори Румунії з Німеччиною і прихильне відношення румунських урядів до Гітлерової пропаґанди в Румунії турбують Французів. Чи не піде Румунія в своїй закордонній політиці слідом за Польщею?

Так, чи інакше, Українці в Румунії не можуть мати рожевих надій. Несвідомі українські маси в Бесарабії стають жертвою денаціоналізації. Буковинські Українці борються, але трудно їм устоятися проти варварського нищення української культури. Тепер у Бесарабії неврожай, голод заглядає в очі. Для румунських панів це нова нагода, щоб іще збільшити утиски проти Українців.

М. Т.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-ох частинах.

Частина І.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

16

— Дніпро? То мусить бути широзна річка...

— Ну, нічого собі. Я бачив її. Зо-дві верстви впоперек буде... Як від нас до Мартинового хутора...

— Ой, юй, юй!... А де то є той Дніпро?...

— Та то там... Коло Киева.

— А що то є Київ?...

— То місто таке. Дуже велике місто і гарне.

— Місто? Хм. А де є те місто?...

— В Росії.

— А що то таке Росія?

— Росія то наша „родіна"*).

*) Батьківщина.

— Що то „родіна?"

— То є те місце, де ми родилися.

— Алеж, тату. Я родився в Дермані на Запоріжжу.

— То пустяк. Все одно. Для нас всіх це одна родіна — Росія. Росія дуже, дуже велика.

— То наша річка пливе, тату, в Росію? І чорногузи живуть у Росії? На нашій хаті чорногузяче кубло. Воно також належить до Росії?

— Все. Все. Геть усе. І чорногузи з кублами. І хати, і поля, і ліси, річки, небо, навіть ми, люди — все це належить до Росії.

— А кому, тату, належить Росія?

— Росія належить цареві.

— Цареві? А де він той цар?

— Ого, го, го!... Де той цар? Цар живе дуже і то дуже далеко.

— То мусить бути багатий той цар. А чому він не хоче дати німецькому цареві хліба? Чого вони хочуть воювати?

— А тобі хто це казав?

— А мама.

— Дурна твоя мама. Нічого вона не тямить.

Володькові така відповідь недовподоби. Одначе треба змовчати.

— А чого вони хочуть воюватися?...

— Це не наше діло. Що царі роблять, нам годі до того втручатися. Вони краще знають.

— А як ми щось робимо, то цар може до нас втручатися?

— Ну! то цар, а то ми.

— А колиб я розкинув чорногузам кубло, щоб вони не летіли до Росії, то цар мене бив би?

— Розуміється. Та ще й як. Скинув би попругу та по задку, та по задку.

— А я б йому сказав: — Ти холера! Та вкусив би його за руку, та плював би на нього...

— Но, но-но! Ти но ніде такого не кажи. А чорногузів також не чіпай, бо від мене дістанеш налигачом. Ти знаєш, що розгніваний чорногуз може спалити хату. Коли йому знищать кубло, то він тоді летить кудись на вогнище, принесе головешку з жаром і положить на стропі. Ну, синок. Спати! Досить!...

І батько обернувся на другий бік.

Синок? Тато сказали, синок? Від цього приємно, тепло Володькові. Він просто щасливий. Рідко коли розмовляє з ним так батько, а до того ще й синок. Ах, ах!... — і малий горнеться калачиком, підкладає обидві руки під праву щоку, цілує щось, щось уявне, щось миле йому. Цілує в думці бородате, суворе батькове обличчя... „Вони все такі добрі, ті тато. Татоті спина і руки болять, тому вони сердиті. Ну, як виросту, то я за них працюватиму"...

Володькова уява буяє. Вона ще далеко не задоволена.

Перед нею відхилені лише краєчки спокусливих завіс, за котрими така безліч всякої всячини, Море з безоднею. Страшні звірі, ужі, птахи. Чорні озброєні люди. Ріки. Дніпро. Росія. Цар. Йому ще страшенно хотілося б розпитати батька про лебедів, які кубляться на нашій річці. Але!... Скільки то ще хотілося б йому розпитати. Не хватило б і ночі.

І думка знов вертається до чародійних гарячих країн, де живуть величезні слони і крихітні колібри. Де рикають люті леви, і де чорна людина з білими очима натягає тятиву свого лука з отруєною стрілкою, направлену в звіряче серце. Страшно, мабуть, там! А цікаво. Як би і собі туди. Ну, отже, досить, Бог, йому колись пощастить...

Володько протяжно й уривно зідхає. Перед ним довга, блискуча стрічка річки, своєї дорогої з похиленими вербами, з раками і чорногузами... Перед ним яр, сосни. Він стоїть високо над усім, на якійсь горі й оглядає це величенське повне незрівнаних красот царство. Він спозирає на все те і панує над ним. Він сам є цар. Маленький, щасливий, вселюбящий і всім задоволений царок. ІІ зненацька Володько чує на своїй нозі щось холодне. Щось лізе, плюТається. Глянув — уж! Страшний, здоровенний ужака. Володько здригається і скрикує. Після цього розплющивши очі, отямлюється і бачить, що нічого немає і що він в постільці. Він обертається на другий бік, таксамо підкладає під щоку обидві зложені долоні і, поворушивши кілька разів головою, починає швидко спокійно засипляти. Ще перед сном бачить він якусь плутанину з Росії, ужів, чорногузів, море, але швидко все те никне й окутує його лише сон. Він досить набігався за день. Він досить страждав, радів, рвався. Його життя — життя комашки, що будує собі щось, не знаючи для чого це і для кого. Але в усьому тому чути вічний святий закон, залізну льоґіку та пристрасну величну красу.

(Далі буде).

Жидівська зручність.

— Як я вчився їхати на ровері, то я лише раз упав!

— Ну, ти так скоро навчився?

— Ні, бо я вже більше не їхав.

Звірячий інстинкт.

— Уяви собі, Володку, що як мене не було вдома, залізла кітка до комірки і виїла все, крім паляниці, що її я сама спекла.

— Дивися, така німина, а така розумна!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЯПОНСЬКА И АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА.

Японські газети нападають гостро на японського амбасадора у Вашингтоні за те, що він не запротестував перед американським урядом проти оголошення в серпневім числі американського журналу під назвою „Вениті Фер" карикатури на японського цісаря. Японський уряд зараз заборонив розпродаж цього місячника в Японії та, як зачувати, приказав свому представникови у Вашингтоні заложити такий офіціяльний протест.

Як видно з заяв американської преси, гнів японської преси викликує в Американців тільки сміх. Вони ніяк не можуть зрозуміти, як можна за такі річи лютитися.

Маємо тут найкращий приклад події, що в однім народі викликує крайнє обурення, а в другому тільки здвигнення плечей та сміх.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЗЛОЧИНЕЦЬ.

На карикатурі журналу „Веніті Фер" японський цісар зображений, як він тягне „джінрікшу" (легкий візок на двох колесах і на пружинах, уживаний до воження осіб та тягнений одним або двома чоловіками). На візку замісць людей лежить великий звій, завязаний биндою. Підпис каже: „Японський цісар дістає мирову нагороду Нобля".

Як видно з цього, карикатура висміває кампанію, щоб добути для японського цісаря мирову нагороду Нобля.

АМЕРИКАНСЬКЕ СТАНОВИЩЕ ДО КАРИКАТУРИ.

Американці кажуть, що вони вважаються в праві карикатурувати, себто висмівати, кожду публичну особу. Не виїнята від критики й карикатури ніяка найвище в них поставлена особа. Вони критикували свого кождого урядника, не виключаючи найвищого урядника в краю, президента Злучених Держав. Кождий президент діставав велику порцію від карикатуристів.

Карикатура не має нічого спільного з бажаням образити. Факт є фактом, що чим популярніша особа, тим більше її карикатурували. Теодор Рузвелт, Вилсон та Френклин Д. Рузвелт, найпопулярніші президенти, були найбільше карикатуровані.

ВІДНОСИНИ ДОЗРІЛОГО АМЕРИКАНЦЯ ДО ВЛАСНОЇ КАРИКАТУРИ.

Редактор „Вениті Фер" на вістку про протест Японії здвигає плечима. Адже в тому самому місячнику є карикатури на найбільших і найбільше улюблених Американців. „Я сумніваюся, чи з того протесту може щось вийти. Цеж просто горячкування зприводу марниці".

Люди, близькі до президента Рузвелта, додали до цього, що президентови Рузвелтови його родина й приятелі часто показують його карикатури й він любить їх оглядати й деколи він самий сердечно сміється, як якийсь артист його підхопить зі смішного боку.

Американське становище, видно, зводиться до того, що дозріла людина вважає карикатуру як звичайну подію життя, з якої нема що собі багато робити.

ЯПОНСЬКЕ СТАНОВИЩЕ.

Знає це становище навіть японський представник, що робить протест перед американським урядом з приводу карикатури.

Так, каже він, я знаю, що в Америці карикатурують всяку визначну особу, але в цьому випадку зачіплено карикатурою особу японського цісаря, котрий, на думку Японців, стоїть понад усякою критикою, котрий у Японців уважається чимось у роді Бога.

Ну, вважають Японці мікада якимось Богом, установленим Богом, то Американці вірять, що Бог сотворив усіх людей рівними, що дав кождому чоловікови певні права, яких ніхто йому не повинен відбирати, що ці людські права кождого чоловіка противляться надаванню одній людині права стояти понад іншими людьми титулом свого уродження.

Тоді японський представник висунув як основне пояснення це, що карикатура зображує японського цісаря як людину, що тягне візок. У Японії такою роботою займаються тільки люди найнижчої кляси й зображати японського цісаря як людину з тої кляси це страшна образа.

Може це й булаб образа, якби таке нарисував японський артист, але де тут образа, коли це рисував американський артист? Аджеж до образи треба волі образити. Як може образити Американець, нарисувавши когось при заняттю, яке, на його думку, нікого не ображає? Американці вважають усяку чесну роботу за добру.

ЗАСАДИ ДОБРОГО СУСІДСТВА.

Та на це японські ґазети підносять, що слушно чи неслушно, але факт є фактом, що карикатура місячника „Вениті Фер" обурила до живого Японців, бо викликала в них враження, що Американці не мають поважання до їх цісаря, а тимсамим до японського народу.

Чи нема тут порції здорового розуму? Можуть Американці мати дуже розумні наставлення до карикатури, можуть вони признавати кождому право карикатурувати публичного діяча, можуть вони признавати собі право навіть карикатурувати своїх президентів, мажуть навіть президенти признавати це право й сміятися з власних карикатур, але як Японці таких річей не признають, то чи не булоб таксамо розумно з американського боку не робити того, що може образити Японців? Іншими словами, чи не порадно булоб Американцям управляти свою штуку карикатури тих, що карикатурою не ображаються?

Одначе, якби признати цю засаду доброго сусідства, то чи треба її признати в усіх випадках? Навіть тоді, як мова не про внутрішні справи сусіда, але й про справи, які й нас можуть дотикати, як приміром справа світового миру?

ХТО ВИНУВАТИЙ?

Та признаючи цей арґумент, треба рівночасно сказати, хто довів до того, що Японці обурені до живого карикатурою американського місячника на японського цісаря?

Здається, що карикатура не була би відома нікому, якби не було горячкового писання японської преси. Адже „Вениті Фер" має разом 86,000 читачів, числить їх у Японії не більше пів тисячки.

Отже чи не було тут такого, як то наш народ описує: бик на себе персть мече й самий ричить?

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Іван Бородайкевич, господар з Бортник, товмацького повіту, знаний селянин патріот, фундатор „Рідної Школи", помер у неділю, 14. липня, у 80-му році життя. Похорон відбувся у вівторок, 16-го липня, в год. 2-гій попол., з загального шпиталю у Станиславові. — **Старшина Кружка „Рідної Школи" ім. Альбіни Яконович у Станиславові.**

В НЕДІЛЮ, **11** СЕРПНЯ (SUNDAY, AUGUST 11)

УВАГА! ШІКАГО, ІЛЛ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

улаштовують спільно українські орґанізації:

С. Г. Д., ГОР. КЛЮБИ, ТОВАРИСТВА И БРАТСТВА В ШІКАҐО І ОКОЛИЦІ, В ГОРОДІ СВ. О. НИКОЛАЯ

Чистий дохід з Українсього Дня призначений на Українську Вищу Школу в Стемфорд, Конн.

ПРОГРАМА

В 10-тій годині рано Архієрейська Служба Божа і проповідь.
В годині 12:30 спільний обід при участи Їх Ексцеленції Епископа Богачевського і гостей.
В годині 3-тій пополудні КОНЦЕРТ.
1.. Хор Козацький під управою п. Семена Чуба.
2. Хор ім. М. Лисенка під управою п. Д. Атаманця.
3. Народні танки під управою п. М. Дарковича.
В годині 4-тій пополудні будуть говорити бесідники, свої і чужі.
В годині 7-мій ввечір будуть ріжні несподіванки й забава до пізної ночі.

Вступ 25 центів. — Тикет на спільний обід $1.00.

Екзекутивний Комітет Українського Дня запрошує всіх Українців до спільної участи в цім дні. Тикети на цей день можна набути в українській друкарні,2406 Шікаґо Евеню.

Від години 7-мої до 9-тої рано будуть відїздити троки від церкви на Оклей і Райс вул., а на Савт Сайд від 4952 Савт Палайна вул. — Стріт кари Милвоки Евеню і Гіґін Ровд автобуси завезуть до місця, де будуть чекати троки, які привезуть гостей до Городу.

181-4

З українського життя в Америці

ПІТСБУРҐ, ПА.

До шановного українського громадянства Пітсбурщини.

Пісня є виявом душі кождого народу, а тимсамим українська пісня є виявом душі українського народу. Музична цінність української пісні заставила ввесь культурний музичний світ схилити голову перед українським музичним іменем. Наша пісня захоплює не лиш наші серця, але серця чужинців, у яких є розуміння музики і любови до неї. Ніяка інша народня пісня не потрафить загіпнотезувати своїх і чужих так, як наша пісня. Українську пісню навіть присвоюють собі наші вороги.

Наше музичне майно лежить у народній пісні, яка є угольним каменем нашого музичного здобутку.

Тому то є обовязком кождого свідомого Українця плекати українську пісню, щоб вона розкішно розросталася та захоплювала своїм чаром серця своїх і чужих. Булоб гріхом і злочином забувати за свою пісню і живцем класти її в могилу забуття. З хвилею, коли затихне наша пісня, життя наше народнє зачне нидіти. Не дармо наша пісня звучить: „На чужині марно життя йде". Значить, на чужині загинемо, хіба що бодай духом вернемось домів, щоби почути ще раз милий звук родинних слів.

В наших часах, коли радіо є вдосконалене і розгалужене, можемо сидіти собі в хаті і любуватися пречудним концертом; а як не в своїй хаті, то в хаті сусіда. Один голос, одна пісня сьогодня доходить до десятків тисяч вух. Як гарно прийти в неділю з церкви, пообідати, сісти при радію і слухати українську пісню. Що за вдоволення прийти з роботи струдженим і після вечері любуватися своєю чудовою піснею! Кождої днини слідимо по часописах за українською програмою і певно, що не переочуємо наших програм. Мають Українці свої радіо-години в Ню Йорку, Дітройті, Шікаґо і по інших менших містах. Одна Пітсбурщина не мала радіо-години. Немов заснула, заніміла та наша Пітсбурщина. А в Пітсбурґу є аж 4 радіові стації. Довкола Пітсбурґу багато українських громад: Карнеґі, Ембрідж, Мекіс Порт, Мекіс Ракс, Н. С. Пітсбурґ, С. С. Пітсбурґ; а по тих громадах є вчителі-дириґенти, багато молодіжи. О Боже! Скільки талантів по наших церковних громадах! Аж жаль подумати, як марнуються вони. Інші народности виступають зі своїми бідненькими піснями, а ми, Українці, яких Бог добрий наділив чудовою піснею і чудовою молодю закопуємо свій талант. Колиб інший нарід мав таку чудову пісню як ми, то чуда творив би.

І ми певні, що український загал Пітсбурщини зрозуміє вагу цеї справи і доложить усіх своїх сил, щоб українську пісню поставити на гідному місці. Щоби це осягнути, конечна є радіова година. Неділя, 21. липня, дала початок Литовсько-Українській Радіовій Годині через стацію WWSW від год. 12.30 до 1-шої пополудні. Покищо нас не стати на ліпшу і сильнішу стацію, бо до цього взялася лиш одна громада, але коли би інші околичні громади прилучилися, то можна буде дістати ліпшу стацію і виставити першої кляси програму.

Тому, що ми всі почуваємось Українцями і до нас усіх українська пісня належить, і тому, що по наших громадах так багато музичних талантів, обовязком всіх околичних громад кооперувати в цій справі для слави нашої пісні і українського імени.

Наша приповідка каже: „громада по нитці — бідному сорочка".

Всі громади по кілька співацьких і музичних сил, по кілька пісень, і українська радіо-година забезпечена. Я прислухуюся що неділі т. зв. "Major Bowes Amat. hour". Неодин завдячує свій успіх тій годині. Ми, Українці, також можемо мати такі пописи (концерти). Кождої неділі може виступати одна громада. А тим неодин закопаний талант відкопається. Крім того українська радіо-година зближить нас до себе. Ми станемо тими народніми місіонарями, що понесуть до кождого українського серця свою пісню, а з піснею любов до України.

По наших громадах улаштовують національні свята, концерти, балі, пікніки, представлення і т. п., про які густо часто український загал не знає. Радіова година буде давати до відома ширшого загалу громадські виступи. Користи з такої радіової години є величезні!

Просимо проте українську громаду відізватися в тій справі й вислати своїх відпоручників на наради, які будуть скликані.

Приятелів української радіо-години й українських бизнесменів просимо посилати ласкаві оголошення і добровільні датки на адресу секретаря:

Michael Torick,
1233 Island Ave.,
Mc Kees Rocks, Pa.

За комітет Литовсько-Української Радіо Години:

Павло Дарґіс, голова;
Михайло Торик, писар;
Теодор Сушинський, скарбник.

АЛЕНТАВН, ПА.

Приготування до Українського Дня.

Приготування до „Українського Дня", який має відбутися в понеділок, дня 2-го вересня 1935 в „Лігай Коммюніти Парку" в Фоґелсвил, Па., йде повним кроком. І тому, що в той день припадає велике робітничі свято „Лейбор Дей", „Український День" прибирає тим більшого заінтересування серед громадянства.

До цього треба добавити: чудове місце, яке немов біблійний рай; багату програму та високу ціль доходу із „Українського Дня" (на визвольну боротьбу українського народу). Комітет „Українського Дня" віднісся з просьбою до всіх близьких і подальших громадян, щоб взяли ґреміяльну участь в цім великім народнім торжестві.

Маємо дані, що ціль, на яку влаштовується „Український День", зеднає нас всіх на свято, без ріжниці політичних і релігійних поглядів.

Комітет „Українського Дня" зложить справоздання з доходу й розходу „Українського Дня".

О. Б.

Спортовець.

— Я бачив вашого сестрінка, який стояв над рікою і ловив рибу. Завзятий спортовець.

— О, ні, він це робить тільки зі злости, бо риби, це одинокі тварини, яких він своїм автом переїхати не може.

—o—

Хто ліпше бреше.

Стрінув Москаль Українця, тай каже:

— Як наша цариця Катерина коронувалася, то видала великий баль для цілого населення краю. Юшку варили в таких великих казанах, що кухарі їздили в них човнами й збирали піну...

— Овва! це ще нічого. А от у нас є такий великий дзвін, що дзвонять ним тільки раз на рік — на Великдень. Але щоби на Великдень дзвонити, то збираються люди з цілого села в перший день посту й цілий піст розмахують серце дзвона, щоб на Великдень раз бамкнути...

ПОЗІР! ВІЛЯМСТАВН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТОЛ. ПАРОХІЯ СВ. ПЕТРО І ПАВЛА

:——::——: влаштовує :——::——:

Другий Пікнік

В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО СЕРПНЯ (AUG.) 1935 РОКУ

НА ФАРМІ ЛУКИ КУРЦЕБИ, НА БЛЕК ГОРС ПАЙК СІСИЛ.

Початок в годині 8-мій ввечір.

Маємо честь запросити на Пікнік український загал до численної участи з Філаделфії, Па., з Милвил, Н, Дж., Кемден, Н. Дж., з Вудбайн, Н. Дж., і околиці. 183

За добру забаву і чесну обслугу ручить

Комітет.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕ МОЖНА ІДЕАЛЬНО ВІДПОЧИТИ?

Літо, це час, коли кожда людина повинна мати відпочинок, хочби лише на кілька днів, тиждень чи довше, відповідно до її праці. Робітник, який працює фізично' потре- який працює фізично, потребують його і ті, що працюють головою і грудьми. Ті останні потребують для відпочинку зміни місця, зміни воздуху і обставин, і тому такі люди звичайно звикли виїжджати в інші місцевости. До таких людей належать: учителі всяких шкіл, священики, редактори, адвокати лікарі, урядники офісові й інші. Одні з них як можуть, то виїжджають над моря, ріки і озера, а інші на фарми чи в гори. Море не кождому добре. Нераз лікар заказує перебувати довший час над морем. Зате на перебування в горах не треба позволення лікаря і тому кождий може сміло їхати в гори, бо то найздоровше для всіх. Тоді, коли на долах у містах і містечках, а навіть над морем спекота і горяч — у горах в тінях дерев свіжий, здоровий воздух, який відживляє чоловіка.

Я перебуваю на вакаціях у великих горах Поконо в Пенсилвенії, в малій гірській місцевости Таннерсвил, кілька миль від Страсбурґа при головній дорозі до Скрентону. Там має наш краян, Українець п. Масляк, готель, дуже ґарно уладжений, з понад двацять кілька кімнатами, умебльованими дуже гарно, й з водою теплою і зимною. А що найважніше: кухню провадить сама пані Maслякова і варить знаменито, приучившися краєвої штуки кухарської ще на Лемківщині, звідки вона походить, а потім американської — при великих кухарях у подібних бизнесах у Фльориді, в Маямі Біч.

Кождого дня мають тут ціле літо і осінь, а по части і в зимі багато гостей, які, їдучи до Ню Йорку чи Скрентону, вступають на снідання, обіди і вечері, а кождої неділі, особливо коли гарний час, мають до 60, а нераз і далеко більше гостей, які відбувають прогульки з великих міст автами в гори і вступають на обід до п. Масляка. Готель цей має вже славу на цілу околицю з того, що тут дають знамениту поживу.

Хто хотів би з наших Українців сюди заїхати, нехай пише на адресу: **Mr. M. Maslak, Tannersville, Pa.**, як це оголошується у „Свободі". Додам, що великі омнібуси з Ню Йорку і зі Скрентону **Greyhound Bus** і **Martz Bus** стають перед самими дверми готелю.

Вибираймо собі місце, де хочемо. Америка велика. Але кінець кінцем, стараймося і на вакаціях бути на відпочинку у своїх.

Гість у горах.

—o—

ТЕРНИСТА ДОРОГА.

Неодна людина нарікає на тернисту дорогу свого життя, а неодин слабосилий духом таки падає на дорозі життя. Декому гірко на світі і він витримати не може. Ось збожеволіла бідна мати, що її дитина не поштива була. Її взяли до шпиталю в амбулянсі. Кивали бідні людоньки головами й казали: „Добрі діти вінець, а лихі кінець".

А дехто не розуміє, що то всякий має свою тернисту дорогу, й завидує тому, хто маєток має. А ось наш пан у селі, як я ще малим хлопям був, а його „ксенжним паном" називали, то не збожеволів, але таки застрілився. Но, чи то з радости застрілився? Певно, що ні! Не міг дати собі ради з клопотами, не був загартований до життя і покінчив із собою.

А нам може сто разів важче на світі жити, бо то ми з бідноти походимо, але ми загартовані і тому нам життя лекше перейти. Самий по собі це знаю. Ще малим я бачив наймита, що до сусідів від господаря тікав, щоб їсти дали, бо господарі йому не дали. А я самий, як мав ледви 13 літ життя, то пішов у найми худому пасти. І я зазнав біди. Але не нарікаю. Тепер знаю біду і вмію її відчути в інших. І коли треба, хочу допомогти хоч писаним словом. На провідника не пхаюся, бо то вже й старість приходить, але другому раду дам.

От так і ми в Америці чуємо без упину нарікання на біду. Але то треба біду за роги вхопити і з неї сміятися, тоді вона не буде докучлива. Таксамо і з нашим народом: бідує, правда, але як перебуде біду, то зможе бути провідним у світі. Колиб лише витримав тепер.

А ту тернисту дорогу, по якій ми ступаємо, треба нам прочистити:

Доріженько ти терниста, щоб [то ти запалась,
Щоби нога бідолашних тебе не [топтала!
Твоє терня колючеє ранить на[ше тіло,
Вже віками наше серце страш[но наболіло.
Беріть браття, сокирчину, [йдіть терня рубати,
Най нам доля усміхнеться і бу[де нам мати.

М. Костів.

—o—

МОДЕРНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЄТ.

Нераз уже згадувалося в „Свободі" про модерний український балєт. Щоб створити модерний український балєт і дати йому форму як балєт „Монте Карльо", або бодай щось подібне, то треба вивчитися балєтної техніки, а саме технічного тілесного руху та виробленої краси рухів.

Щоби виставити модерний український балєт і показати загалови в Америці як здобуток української мистецької ділянки, треба вжити тих балєтів, що вже створені. Музика до цих балєтів написана нашими композиторами, як приміром: „Коровай-хоровід", музика Павла Печеніги (Углицького); „На лугове свято", музика Василя Сокальського; Suite de Ballet, музика Теодора Якименка.

Всі згадані балєти викінчені артистично, мають свої лібрета й музику. Лише треба сил, щоб виставити це все перед загалом. Щоб виставити всі згадані балєти, потрібно українських балєтних танцюристів. На жаль, у нас їх нема! І тому я хочу заложити дві школи балєту, а це одну в Ню Йорку і одну в Філаделфії.

Думаю і вірю, що знайдуться люди, що розуміють вагу і ціль балєтного вишколу.

Моїм бажанням є, щоб у такій школі знаходилися лиш Українці. Бо серед українських дівчат і хлопців є талановитість, тільки потрібно технічного вишколу. І коли знайдуться такі сили, що посвятять себе для науки балєту, це буде нашою гордістю не лише серед нас самих, але й чужих.

Тому не тратьмо часу і зараз після вакацій берімся щиро до праці й науки, а діло за нами покажеться — на славу нашого ураїнсього народу. !

Дмитро Чутро.

Кума Параска: Кажу вам, кумочко, що то вже така людська вдача: чим більше хтось має, тим більше хоче мати.

Кума Палажка: То не все так, кумочко. Чи ви хотіли би ще з шестеро дітей до своїх девятеро, коби здорові!

Павло Буркан.

КАСЬКА І ПРИСЬКА

(Оповідання).

(4)

На другий день Приська сказала господареви, що нині є день смерти її мами, отже вона хотіла би на часок до церкви помолитися за мамину душу.

— Іди з тим до Соломії, — відповів господар. — То лише вона може знати, чи ти тепер потрібна тут, чи ні.

Соломія сама висилала дівчину, отже Приська пішла до церкви. По короткій ранішній службі пішла під парохіяльну канцелярію, застукала і увійшла.

— Що ти, дитино, скажеш мені? — спитав старенький парох.

Приська не знала, як зачати. Мовчки виймила хустину з завязаним рогом. Розвязала і виймила в поті чола зароблені три срібні ґульдени. Вона довго той свій піт складала, заки склала аж три ґульдени. Кладучи ті три ґульдени на стіл, сказала дріжачим голосом, що се на три служби за душу живої Каськи Друлика Івана, щоби вмерла.

— Я тебе не розумію, — промовив парох, витріщивши на дівчину очи. — Ти говориш, начеби в горячці. Возьми ті гроші і сховай їх назад. Як пройде горячка, прийди до мене ще раз.

— Єгомосць від Каськи прийняли. — Приська промовила несміло. — Я дуже прошу отця духовного, щоби й від мене приняли і мої служби відправили перед тими, що замовила Каська. Також вдова Соломія казала від неї цілувати руки отця духовного і просить за мене.

Приська схилилася, вхопила за руку і поцілувала.

Парох ще не розумів її. Щоби з неї таки видобути, чого вона хоче, сказав:

Розкажи мені з початку, як то було і як до того прийшло, що ти загадала до мене прийти.

Дівчина спаленіла. Хотіла, щоби під нею земля розступилася. Не було іншої ради, як обернутися і втекти, або розказати всю правду. Вона ще раз поцілувала пароха в руку і каже:

— Я люблю Семаня, парубка у мого господаря...

— Ти його любиш, а він тебе не хоче знати? — перебив парох. — Стара байка.

— Хоче знати... хоче! Тільки, що баламуть його тота Каська. Кобито лиш тільки. Саме тому, що Семань волів би мене, вона завзялася звести мене зі світа сего...

Приська замовкла, бо боялася єгомосцеви сказати в очи, що він за гроші став спільником Каськи і вкупі з нею важить на життя другої дівчини.

— Маєш на се докази, що Каська важить на твоє життя?

— Маю свідка.

— То дай знати до жандармерії.

— У тім жандарми їй не перешкодять, бо жандарми не мають права всечеснішому отцю духовному заборонити відправити Службу Божу за душу, за яку отець духовний самі схочуть.

— Вона рішучо в горячці, або й в голові помішалося, — подумав парох і спитав:

— Що спільного є між намірами Каськи проти тебе і моїм правом правити служби за душі небіжчиків?

— Не за душі небіжчиків. Каська замовила служби. Вона замовила за мою душу, щоби я вмерла і щоби таким способом Семань лишився для неї. А я хочу її перемити і прошу вас, отче двухвоний, приймити від мене ті гроші на три служби за душу Каськи, щоби вона вступилася з сего світа і Семаня лишила мені. З сим вислала мене сюди Соломія.

Парох аж тепер зрозумів, за що дівчина дає йому три срібні. Хвилю стояв, дивився на дівчину і спитав:

— Як ти звешся?

— Приська Орчук.

— Я тобі щось скажу, слухай! Як би ти, сохрань Господи тепер тут передо мною впала трупом, то я не міг би поховати тебе по християнськи. Я мусів би приказати, щоби тебе поховали за ровом, де ховають невірних поганців, висільників і всіх тих, що не мають права лежати в посвяченій землі. І найчорніші чорти тягли би розпаленими кліщами твою душу на найглибше дно пекла. На око, ти не погана дівчина і твій господар мабуть вдоволений з тебе. Та твоя душа, чорна!... Що ти собі думаєш про Службу Божу, коли хочеш, щоби вона, як скритовбийча отруя мордувала чоловіка?! Ти священика, слугу божого хочеш наймити на ката?... Ти, дівчина, мабуть з серцем не лихим; та тобі розум затемнила заздрість... Ти хотіла увільнитися від суперниці... Чи ти подумала, як то було би з тобою, коли би ти ту Каську побачила зимну на марах і коли би твоя совість в день і в ночи ціле життя твоє шептала тобі до вуха, кричала до тебе: „Ти вбила її! Судний день прийде!"

(Далі буде).

ВПИСИ
ДО ПЕРШОЇ КЛЯСИ ЦІЛОДЕННОЇ ШКОЛИ В НЮ ЙОРКУ,
ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ЮРІЯ НА 7-мій ВУЛИЦІ, ДЛЯ ДІТЕЙ, РОДЖЕНИХ В РР. 1929 І 1930, ПРОДОВЖЕНІ ДО НЕДІЛІ, 18. СЕРПНЯ

(SUNDAY, AUGUST 18, 1935)

Школа буде ведена згідно з пляном прилюдних шкіл, з додатком релігії й української мови, під проводом С.С. Василіянок. Треба наперед зголосити дітей, щоб знати, які робити приготування. 183,9

Шкільний Комітет.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40 ц.
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45 ц.
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60 ц.
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75 ц.
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50 ц.
Мала Історія України, І. Крипякевича	15 ц.
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75 ц.
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35 ц.
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85 ц.
Шкільний Співаник, Ф. Колесси	75 ц.
Співаник для дітей дошкільного та шкільного віку, зладив М. Гайворонський	35 ц.
Збірник Народних Пісень в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Філярет Колесса	25 ц.
Співаймо, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса	15 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ

НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНҐЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ:

SPIRIT OF UKRAINE:
UKRAINIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD'S CULTURE.

У книжці пишеться:

Яку прислугу людству зробив український нарід своєю історією?

Який вклад зробив український нарід у скарбницю культури світа?

Які люди представляють український нарід?

Книжка має близько 150 сторін друку, 36 ілюстрацій, з них більшість зовсім оріґінальні.

Ціна всього 1 доляр.

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346

JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКА КОНСКРИПЦІЯ.

Появилися друковані вислідки конскрипції, переведеної в польській державі в 1931 р. Конскрипцію переводиться на те, щоб довідатися не лише про те, скільки людей живе в якійсь державі, але й на те, щоби знати, скільки людей занимається рільництвом, ремеслом, промислом і т. д., скільки людей мешкає по селах, а скільки по містах, скільки людей є неграмотних, скільки належить до поодиноких релігій і врешті скільки людей причисляється до поодиноких народів.

Щоби конскрипція мала вартість, вона мусить бути докладна і вірна. Фальшована конскрипція не має ніякої вартости.

Конскрипцію в 1931 р. переводили переважно вчителі і вчительки та студенти, і одні і другі в більшости польської національности. В часі конскрипції було багато нарікань на спосіб переведження конскрипції. Були такі „ревні" комісарі, що вписували до конскрипційних аркушів, що їм подобалося. Найбільше нарікань було на рубрику — „розговірна мова". Та рубрика мала виказати, скільки в Польщі живе Поляків, Українців, Білорусів, Німців, Жидів і інших.

Як тепер бачимо, то нарікання не були безосновні. „Ревні" комісарі були „заревні" і через те конскрипція не дала вірного стану. Для прикладу наведемо конскрипційні висліди з повіту Турка. Це гірський повіт, у якому є зникаюче число Поляків. На 114,457 осіб є 96,564 греко-католиків. А конскрипція виказала, що українську (або руську) розговірну мову подали всього 80,483 особи, а 16,081 греко-католиків подали, що їх розговірною мовою є польська мова. А ми з досвіду знаємо, що в Турчанщині не то греко-католики, але навіть більшість тих римокатоликів, які живуть по селах, по польськи не вміють говорити і їх розговірною мовою є українська мова.

Від того, що написав конскрипційний комісар, нічого не змінилось. Українець не став від того Поляком, ані Поляк Українцем. Таксамо Жид не перестав бути Жидом, хоч би він подав не знати яку розговірну мову. Приходиться тільки жалувати, що того не розуміли „ревні" комісарі і затемнили непотрібно дійсний стан.

Теж заняття.

— Чим ви займаєтеся?

— Я є брехачем при маґістраті.

— Щож це за професія?

— Ходжу попід ріжні двері й гавкаю, щоб довідатися, в котрім помешканні є пес, на якого опісля накладають податок.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зор, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. серпня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Просимо всіх членів явитись на означений час. Також просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Е. Парницький, секр.

МАНВИЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. серпня, в годині 2-гій пополудні, в Либерти Гали. — Ілько Шигера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 35, повідомляє свої членниці, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 10. серпня, в гали, де звичайно. Початок в 7-мій ввечір. Просимо членниць, щоб прибули на означений час. Довгуючим членицям пригадуємо, щоб вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11. серпня, в годині 2:30 пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говл Еве., Пайсейк, Н. Дж. На порядку нарад є тов. справи до вирішення. Обовязком кодого члена є бути приявним на зборах. Довгуючих членів взивається прийти і вирівнати свої залеглости. — І. Жицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ВАЙТСТОН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 10. серпня, в годині 8-мій ввечір, в домі тов. М. Барана, 149-20 — 9-та Еве. Є важні справи до полагодження, тому просимо всіх членів прибути. Неприявний члена заплатить кару згідно зі статутом. — Іван Ткач, предс.; А. Кавка, кас.; М. Дзярський, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 10. серпня, в годині 6:30 ввечір, в гали церковній. Напоминаємо тих членів, котрі довгують по кілька місяців, щоб прийшли і заплатили свої вкладки, бо маємо хорих членів і треба їм виплачувати підмогу. Маємо теж інші справи до полагодження. — І. Березяк, предс.; М. Польський, кас.; М. Куба, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. серпня, в год. 8:30 ввечір, в галі української православної громади, 334 Іст 14-та вул. На ті збори мають явитися всі члени та вирівнати біжучі й всі залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. При тій нагоді подаємо всім членам до відома, що почавши від 10. ц. м. нова адреса секретаря відділу буде: 100 Ст. Маркс Пл., Н. Й. Сіті. — М. Близнак, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11-го серпня, в годині 10:30 рано. Просимо прибути на час, бо маємо багато справ до полагодження. Буде вибір робітників до обслуги на пікніук, тому кождий член обовязаний бути на зборах і пікніку, бо тікет мусить заплатити. — Гр. Ґеба, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. серпня, в годині 8-мій ввечір, в укр. прав. церкві, 179 Кот вул. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо членів, щоб не затягали вкладок, а платили на час. — М. Бодмар, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го серпня, в годині 12:30 заполудня, в домі Горожан, 847 Н. Френклин вул. Просимо всіх членів явитись на час і вирівнати свої вкладки. Члени, котрі не були на зборах в липні й не являться на цих зборах, або не передадуть своїх місячних вкладок, будуть суспендовані. — Я. Лежняк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11-го серпня, в годині 1-шій пополудні, в У. Н. Домі. Уряд просить членів конечно прибути на ті збори, бо маємо важні спави до полагодження. — Григорій Стеців, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го серпня, в годині 12-тій вполудне, в салі церковній при Оклей і Райс вул. Просимо членів, котрі довгують до братської каси, щоб прийшли і вирівнали свій довг, в противнім разі з такими членами відділ поступить згідно зі статутом. — Іван Карпа, предс.; Тарас Шпікула, секр.

БОСТОН, МАСС. Тов. ім. Князя Данила, від. 238, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го серпня, в церковній гали, зараз по відправі. Просимо всіх членів і члениць прийти і вирівнати свої залеглости. Хто був минувшого місяця суспендований, як цього місяця не зголоситься, то буде виключений з Союза. Кождий член повинен своїх дітей вписати до У. Н. Союза, а не вписувати до чужих, або навіть ворожих нашому народови організацій. Хто зі старших хотів би вписатися, нехай зголоситься на збори. — Ілія Чопик, голова; Данило Сілінський, кас.; Микола Давискиба, секр.

Крізові злодії.

Пиячина вертається домів і не може знайти дірки від ключа. Розлючений бурмоче:

— До чорта! Колись злодії крали клямки від дверей, а тепер, через цю крізу, то вже й дірки крадуть.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 5 серпня 1935 р. помер **Іван Довгань**, член 204 відділу У. Н. Союза в Ню Йорку. Похорон відбудеться в четвер, дня 8 серпня 1935, в годині 9-тій рано з дому жалоби 22 Orchard St., New York. Служба Божа відбудеться в церкві св. Юра при 7-мій ул. в Ню Йорку.

Просимо всіх членів від. 204 У. Н. Союза прибути на похорон.

Микола Близнак, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГУДСОН, Н. Й.

З нагоди уродин митрополита Шептицького на український шпиталь.

З нагоди сімдесятої річниці уродин митрополита А. Шептицького, зложили громадяни укр. кат. парохії св. Николая в Гудсон, Н. Й., на український шпиталь імени Андрія Шептицького у Львові $10.

Жертвували: Ю. Федик $2; дрібні датки на Службі Божій $3.19; о. О. Пристай $1.31; І. Общанський, В. Онуфрейчук і В. Львівський по $1; А. Смоляк 50 ц.

Василь Львівський.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

..ДЯКО-УЧИТЕЛІ зі стейтів Ню Йорк або Ню Джерзі можуть пошуватися до заміни за перворядну парохію в околицях твердого вугля в стейті Пенсилвенія. Посада до заміни від 1-го вересня ц. р. Голоситись на адресу: 183-4

O. H., SVOBODA,

81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

УЧИТЕЛЬ.

Котра українська громада бажалаб мати в себе доброго молодого учителя і дірігента хору, як світського так і церковного, орхестри, організатора української молоді, з укінченими в Америці правничими студіями, зволить ласкаво зголоситися на адресу: 181

"UCHYTEL", c/o "SVOBODA"

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАРОМ ВИШЛЕМО кождому зразок (sample) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля на недомагання жолудка, кишок, печінки і нирок. Пришліть свій і Ваших знакомих адрес до: 207-

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th Street, New York, N. Y

КОМОРНИК — ПУБЛИЧНИЙ НОТАР.

Виробляю ПОВНОВЛАСТИ, КОНТРАКТИ і всякі документи для старокраєвих справ. Маєте яку старокраєву справу, спадок, маєток у краю, хочете стягнути його, зверток у краю, хочете стягнути його, хочете знати яким кораблем приїхали до Америки? — звертайтеся до мене. Маю 30-літній досвід у таких справах. Поради даремно. 278-

MARTIN LABINER,

Notary,

53 Park Row, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ

Розширення жил, опухнення ніг, запалення жил, усякі недомагання ніг, як і гостець

(РЕВМАТИЗМ)

можна цілком вилікувати найновішими ЕВРОПЕЙСЬКИМИ методами. Лікування без операції. Оглядання безплатне. — Говоримо по українськи. — Приймаємо щоденно від 2 до 6 пополудні; в понеділок і в четвер від 2 до 8 пополудні.

DR. BEHLA,

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ

28 West 89th St., New York City

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(89)

На Тарзанове щастя вогонь згас так швидко, як і повстав. Не видко було, щоб танцюючі ґорилі завважили його в часі отого короткого освітлення муру. Тому він дальше ступав крутими сходами в напрямку замку.

Та, на ділі, Тарзанови не вдалось уйти уваги пильних очей сторожів.

Якась дивна постать споглядала на нього з високої камяної вежі, при чому зовсім не зраджувалася, начеб вона його бачила. Загадочна постать зціпила злісно зуби, опісля обернулася і щезла у закрутах вежі.

На вершку сходів знайшовся наш пан джунглів на широкій тересі. Це була передня частина площі, на якій був збудований замок. Перед собою побачив Тарзан великі подвійні входові двері. Одна половина дверей була трошки відчинена. Він обережно зближався туди.

А може якраз отой легкий доступ повинен був бути осторогою для Тарзана? А може справді це й розбудило підозріння в Тарзана, тобто підозріння, що це може бути дика засідка? Алеж він саме тому прийшов сюди, щоб зайти в будинок, і тому він не міг злегковажити такої нагоди. Отже мусів іти!